

Ghid privind protecția
Drepturilor
Proprietății
Intelectuale
în Republica Moldova

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene prin Proiectul „Suport pentru Asigurarea Respectării Drepturilor de Proprietate Intelectuală” în Republica Moldova.

Titlu:	Ghid privind protecția Drepturilor Proprietății Intelectuale în Republica Moldova
Autor:	Kenneth WRIGHT
Poziția în cadrul proiectului:	Expert Senior Non-Cheie în domeniul aplicării drepturilor de proprietate intelectuală
Co-autor:	Ion ȚÎGANAȘ
Poziția în cadrul proiectului:	Expert Junior Non-Cheie în domeniul aplicării drepturilor de proprietate intelectuală, Avocat specializat în PI, „Tiganas & Partners” IP Law Firm

1. Introducere

Acest ghid este elaborat pentru a oferi o asistență de bază titularilor de Drepturi de Proprietate Intelectuală (DPI) și consilierilor acestora, cu privire la sistemul de protecție și aplicare a Drepturilor de Proprietate Intelectuală în Republica Moldova.

Ghidul este destinat să ofere îndrumări simple privind modul în care titularii de drepturi își pot proteja Drepturile de Proprietate Intelectuală și ce trebuie să facă dacă drepturile lor sunt încălcate.

2. Context

Sistemul de Proprietate Intelectuală în Republica Moldova se dezvoltă continuu pentru a crește gradul de conștientizare a valorii și importanței Proprietății Intelectuale și pentru a ajuta titularii de drepturi să-și protejeze și să-și exercite drepturile.

Legislația în domeniul Proprietății Intelectuale din Moldova a fost armonizată atât cu tratatele internaționale relevante, cât și cu directivele UE.

În Moldova, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) este responsabilă pentru înregistrarea proprietății intelectuale. AGEPI deține mai multe baze de date cu drepturi de proprietate intelectuală, care pot fi accesate online la adresa <http://www.db.agepi.md/>

Titularii de drepturi au posibilitatea de a utiliza mai multe instrumente juridice pentru a-și exercita DPI, inclusiv proceduri contravenționale, civile și penale.

Instituțiile guvernamentale responsabile de respectarea DPI includ Serviciul Vamal, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, Inspectoratul General al Poliției și Procuratura Generală.

În plus, există un consiliu ministerial, prezidat de viceprim-ministru, responsabil de coordonarea protecției Proprietății Intelectuale, denumit Comisia Națională pentru Proprietatea Intelectuală și o structură multi-instituțională numită Observatorul respectării DPI, care este responsabilă pentru coordonarea respectării DPI.

Moldova este stat semnatar al următoarelor tratate, inclusiv:

- Convenția de la Paris pentru Protecția Proprietății Industriale
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=287556
- Tratatul de Cooperare în domeniul Brevetelor
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=288637
- Tratatul privind dreptul brevetelor
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=288773
- Convenția internațională pentru protecția noilor soiuri de plante
<http://www.upov.int/upovlex/en/conventions/1991/act1991.html>
- Tratatul privind dreptul mărcilor
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=294358
- Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=290013
- Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=283529
- Protocolului referitor la Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=283483

Ghid privind protecția

Drepturilor Proprietății Intelectuale în Republica Moldova

- Aranjamentul de la Haga privind depozitul internațional de desene și modele industriale
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=285198
- Acordul de la Lisabona privind protecția denumirilor de origine și înregistrarea lor internațională
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=285838
- Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=283693
- Convenția de la Roma pentru protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=289795
- Convenția mondială privind drepturile de autor
http://www.wipo.int/wipolex/en/other_treaties/text.jsp?file_id=172836
- Convenția privind protecția producătorilor de fonograme împotriva copierii neautorizate a fonogramelor acestora
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=288579
- Tratatul OMPI privind drepturile de autor
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=295157
- Tratatul OMPI privind interpretările și fonogramele
http://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/text.jsp?file_id=295477
- Acord privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț (TRIPS)
https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips_01_e.htm

Moldova este de asemenea stat semnatar al:

- Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Organizația Europeană de Brevete privind validarea brevetelor europene (Acord de Validare)
<http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/validation-agreement-.pdf>
- Acordului între Republica Moldova și Uniunea Europeană cu privire la Protecția Indicațiilor Geografice ale Produselor Agricole și Alimentare
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/acord_rm_ue_ig.pdf

3. Cadrul legal cu privire la PI

Moldova utilizează un sistem de drept civil, care se formează pe baza legilor codificate și specializate, atât la nivel de drept material, cât și la nivel procedural.

Există o serie de legi civile, penale și administrative care vin în sprijinul titularilor de drepturi de proprietate intelectuală. Acestea includ:

- Codul Penal
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/cod_penal_185_246-en_2.pdf
- Codul de Procedură Penală
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/cod_pr_penala_275_276-en.pdf
- Codul Contravențional
<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=330333>
- Codul Vamal
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/cod_vamal_art1_cap12-en.pdf
- Legea cu privire la protecția invențiilor
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/l_50_2008-en.pdf
- Legea cu privire la soiurile de plante
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/l_39_2008-en.pdf
- Legea cu privire la protecția mărcilor
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/l_38_2008-en.pdf

- Legea cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/l_161_2007-en.pdf
- Legea cu privire la protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/l_66_2008-en.pdf
- Legea cu privire la drepturile de autor și drepturile conexe
http://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/l_139_2010-en.pdf

4. Cum să protejați Drepturile de Proprietate Intelectuală prin înregistrare

Legislația privind Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova acoperă o gamă largă de domenii de Proprietate Intelectuală, inclusiv invenții, soiuri de plante, topografii ale circuitelor integrate, mărci comerciale, desene industriale, indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate. În acest sens, Drepturile de Proprietate Intelectuală se protejează în rezultatul înregistrării acestora.

Toate aceste drepturi pot fi protejate prin înregistrarea la AGEPI:

<http://agepi.gov.md/en/content/registration-ip-objects>

În Moldova, dreptul de autor se protejează de îndată ce se creează o operă și, prin urmare, dobândirea drepturilor de autor este automată și nu necesită nicio înregistrare oficială. Cu toate acestea, există o facilitare pentru a înregistra opere în Registrul drepturilor de autor, care este deținut de AGEPI.

<http://agepi.gov.md/en/copyright/registration>

Solicitanții potențiali ai Drepturilor de Proprietate Intelectuală din țările din afara Moldovei ar trebui să știe că toate cererile trebuie depuse în limba română și că, dacă nu au un sediu în Moldova, trebuie să depună cererile prin intermediul unui mandatar autorizat sau agent în Republica Moldova.

<http://agepi.gov.md/en/patent-attorneys>

Cererea de înregistrare a unui obiect de proprietate intelectuală poate fi depusă direct la AGEPI personal sau trimisă către AGEPI prin poștă. Cererile de înregistrare pot fi depuse și online la:

<https://e-servicii.agepi.gov.md/en>

Următoarele linkuri oferă informații de bază privind înregistrarea drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova:

- Invențiile:
<http://agepi.gov.md/en/inventions/information-inventions-and-patents>
- Soiurile de plante:
<http://agepi.gov.md/en/plants/overview>
- Mărcile:
<http://agepi.gov.md/en/trademarks/presentation>
- Desenele și modelele industriale:
<http://agepi.gov.md/en/design/presentation>
- Indicațiile geografice, denumirile de origine și specialitățile tradiționale garantate:
<http://agepi.gov.md/en/gi-ao-tsg/overview>
- Drepturile de autor:
<http://agepi.gov.md/en/copyright/information>

5. Respectarea DPI

Context

Titularii de drepturi au posibilitatea de a utiliza mai multe instrumente juridice pentru a-și exercita DPI, inclusiv proceduri contravenționale, civile și penale.

În Republica Moldova nu există instanțe de judecată specializate în domeniul Proprietății Intelectuale și, potrivit dreptului procedural, instanțele judecătorești trebuie să examineze și să soluționeze toate problemele apărute în domeniul Proprietății Intelectuale.

Procedura contravențională

Răspunderea contravențională este o formă de răspundere publică pentru o încălcare minoră și este mai puțin severă decât răspunderea penală.

Procesul contravențional este inițiat fie de titularul dreptului, fie printr-o procedură din oficiu. În ceea ce privește procedura din oficiu, în cazul în care titularul dreptului nu depune ulterior o plângere în termen de 15 zile de la data primirii notificării, autoritatea publică nu inițiază cazul.

Codul contravențional prevede o serie de amenzi pentru persoanele fizice sau persoanelor cu funcții de răspundere. În plus, permite confiscarea și distrugerea bunurilor contrafăcute.

Plângerile contravenționale pot fi depuse fie la Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței (mărci comerciale, indicații geografice, denumiri de origine), fie la Inspectoratul General al Poliției (drepturi de autor, invenții, desene și modele industriale). Cu toate acestea, distrugerea mărfurilor trebuie să fie autorizată de instanțele judecătorești.

Procedura penală

Procesul penal este inițiat fie de titularul dreptului, fie printr-o procedură din oficiu. În ceea ce privește procedura din oficiu, în cazul în care titularul dreptului nu depune ulterior o plângere în termen de 15 zile de la data primirii notificării, autoritatea publică nu inițiază un caz.

Înainte ca o plângere penală să poată fi acceptată, titularul drepturilor trebuie să dovedească că a suferit daune în proporții mari.

Plângerile penale pot fi depuse fie la Inspectoratul General al Poliției, fie la Procuratura Generală. Cu toate acestea, distrugerea mărfurilor trebuie să fie autorizată de instanțele judecătorești.

Inspectoratul General al Poliției are o unitate structurală internă dedicată Proprietății Intelectuale și, atât Inspectoratul General al Poliției, cât și Procuratura Generală, au unități dedicate criminalității informatice.

Doar avocații care sunt înregistrați în modul corespunzător în Republica Moldova pot reprezenta părțile în fața instanțelor judecătorești. Mandatarii autorizați nu au asemenea competențe.

Sanțiunile pentru infracțiunile în domeniul Proprietății Intelectuale constau în amenzi, închisoare, munca neremunerată în folosul societății, privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate și lichidarea persoanei juridice.

Procedurile civile

Legislația Republicii Moldova privind Proprietatea Intelectuală este armonizată cu tratatele internaționale relevante și directivele UE, inclusiv Directiva 2004/48 / CE privind respectarea DPI.

În Moldova, procedura civilă reprezintă o măsură obișnuită, iar practica judiciară în acest domeniu este suficient de bună.

Ghid privind protecția
Drepturilor Proprietății Intelectuale
în Republica Moldova

Instanțele civile pot ordona o hotărâre preliminară de încetare a încălcării și / sau de confiscare a produselor contrafăcute, care pot fi revendicate până sau în timpul dezbaterilor judiciare. Totuși, o astfel de hotărâre este rar acordată, cu excepția cazului în care există dovezi foarte puternice privind încălcarea. Mai mult, un titular poate solicita o interdicție prin care să ceară unei alte părți să înceteze activitățile de încălcare a DPI și să plătească despăgubiri pentru daune. Hotărârea Curții poate include, de asemenea, confiscarea și distrugerea produselor contrafăcute, împreună cu alte echipamente utilizate pentru comiterea încălcării.

Pe lângă daune, titularii de drepturi pot solicita despăgubiri și daune punitive atât pentru încălcarea dreptului de autor, cât și pentru încălcarea drepturilor asupra mărcilor comerciale.

Deciziile luate de instanțe pot fi atacate la Curtea de Apel și la Curtea Supremă de Justiție.

6. Serviciul Vamal

Codul vamal prevede proceduri de aplicare a Proprietății Intelectuale, similar cu Regulamentul UE 608/2013.

Serviciul Vamal poate acționa fie în baza unei plângeri (Cerere de Intervenție), fie pe baza unei proceduri din oficiu.

Cererile de Intervenție pot fi depuse la Serviciul Vamal pentru mai multe obiecte de Proprietate Intelectuală, inclusiv drepturi de autor, brevete, desene industriale, indicații geografice, mărci comerciale și certificate suplimentare de protecție.

Serviciul Vamal are o unitate dedicată Proprietății Intelectuale care acceptă și administrează Cererile de Intervenție.

Ca și în UE, nu există nicio taxă pentru înregistrarea unei Cereri de Intervenție la Serviciul Vamal. Cererile de Intervenție pot fi trimise pe suport de hârtie sau electronic, utilizând sistemul eIPR.

În cazul în care titularul de drepturi este situat în străinătate, un reprezentant, în persoana unui avocat sau altă persoană autorizată, poate depune o cerere în numele titularului dreptului.

În ceea ce privește procedura din oficiu, de îndată ce Serviciul Vamal a reținut un lot de marfă suspect de încălcarea unui Drept de Proprietate Intelectuală, titularul de drepturi este informat și are patru zile pentru a depune o Cerere de Intervenție. În cazul în care titularul nu transmite o Cerere de Intervenție în acest interval de timp, lotul de marfă va fi eliberat.

7. Recomandări de bază

- Protejați-vă drepturile de proprietate intelectuală prin transmiterea unei cereri de intervenție la Serviciul Vamal.
- Solicitați asistență profesională avansată din partea avocaților și specialiștilor cu privire la metodele de protecție disponibile, investigarea pieței, propunerile de contracte și obținerea de probe.
- Solicitați consultanță din partea asociațiilor de comerț sectoriale.
- Asigurați-vă că colegii, angajații și partenerii de afaceri au cunoștințe temeinice cu privire la produsele dvs. și pot identifica cu ușurință produsele contrafăcute.
- Instituți măsuri de protecție cu privire la informațiile confidențiale și secretele comerciale.
- Reacționați atunci când vă confrunțați cu cazuri de încălcare a DPI.
- Implicați cât mai rapid posibil avocații specializați în proprietatea intelectuală și luați măsurile corespunzătoare.

8. Concluzii

- Legislația cu privire la proprietatea intelectuală din Moldova este armonizată atât cu tratatele internaționale, cât și cu directivele UE.
- AGEPI este instituția responsabilă pentru înregistrarea drepturilor de proprietate intelectuală.
- Există instrumente juridice eficiente pentru respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (civile, contravenționale și penale).
- Instituțiile de aplicare a DPI au unități dedicate pentru investigarea aspectelor din acest domeniu.
- Există platforme care facilitează cooperarea dintre autoritățile publice și titularii de drepturi.

9. Informații statistice

- Informațiile statistice privind înregistrarea drepturilor de proprietate intelectuală pot fi găsite la:
<http://agepi.gov.md/en/node/8456>
- Informațiile statistice privind panorama de brevet pot fi găsite la:
<http://www.db.agepi.md/inventions/panorama>
- Informațiile statistice privind cazurile examinate de către Comisia de Contestații a AGEPI pot fi găsite la:
<http://agepi.gov.md/ro/appeals-board/statistica>
- Informații statistice cu privire la respectarea DPI pot fi găsite la:
<http://observatorpi.md/studii-rapoarte/raport-na%C8%9Bional/>

10. Date de contact (online sau prin alte metode)

- Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală: www.agepi.gov.md
- Observatorul respectării drepturilor de proprietate intelectuală: www.observatorpi.md
- Procuratura Generală: www.procuratura.md
- Inspectoratul General de Poliție: www.politia.md
- Serviciul Vamal: www.customs.gov.md
- Consiliul Concurenței: www.competition.md
- Agenția pentru protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței: www.consumator.gov.md

Conținutul publicației aparține în exclusivitate autorilor și nu poate fi, în nici un fel, considerat ca reprezentând opinia Uniunii Europene.